

مَاذَا وَجَدَ مَنْ فَقَدَكَ وَمَا الَّذِي فَقَدَ مَنْ وَجَدَكَ

خدایا! آن کس که تو را گم کرده چه بدست
آورده و آنکه تو را یافته چه از دست داده .

أَلْقَبُ حَرَمُ اللَّهِ فَلَا تُسْكِنُ حَرَمَ اللَّهِ غَيْرَ اللَّهِ

دل حرم خداست ، جز خدا کسی را در
حرمش جای مده .

قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى مَا تَحِبُّ إِلَيَّ
عَبْدِي بِأَحَبُّ مِنِّي افْتَرَضْتُ عَلَيْهِ

خدای تعالی می فرماید : بنده من با هیچ
چیز بهتر از آنچه بر او واجب کرده ام
محبوب من نمی شود.

مَنْ أَرَادَ أَنْ يَعْرِفَ كَيْفَ مَنَزَلَتْهُ عِنْدَ اللَّهِ
فَلْيَعْرِفْ كَيْفَ مَنَزَلَتْهُ اللَّهُ عِنْدَهُ

هر کس می خواهد بداند چه منزلتی نزد
خدا دارد بنگرد که منزلت خدا نزدش
چگونه است

الامامُ الصَّادِقُ عليه السلام : كَانَ فِيمَا نَجَى اللَّهُ بِهِ مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ عليه السلام أَنْ لَهْ :

يَا ابْنَ عِمْرَانَ كَذَبَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ يُحِبُّنِي فَإِذَا جَنَّهُ
اللَّيْلُ نَامَ عَنِّي أَلَيْسَ كُلُّ مُحِبٍّ يُحِبُّ خَلْوَةَ حَبِيبِهِ

در مناجات خدا با موسی آمده است : دروغ می گوید
کسی که گمان برَد مرا دوست دارد اما وقتی شب
فرا می رسد چشم از (عبادت) من فرو می بندد ، آیا
هر دلداده ای خواستار خلوت با حبيب خود نیست؟

حُبُّ الدُّنْيَا وَحُبُّ اللَّهِ لَا يَجْتَمِعَانِ فِي قَلْبٍ أَبَدًا

دوستی خدا و حب دنیا هرگز در یک
دل جمع نمی شوند .

مَا اتَّقَى مُؤْمِنَانِ قَطُّ إِلَّا كَانَ أَحَدُهُمَا أَشَدَّهُمَا حُبًّا لِأَخِيهِ

هر گاه دو مؤمن به هم برخورد کنند آنکه دیگری را بیشتر دوست دارد برتر است.

مَنْ كَانَ مِنْكُمْ مُطِيعًا لِلَّهِ تَنْفَعُهُ وَلَا يُؤْتِنَا وَمَنْ كَانَ
مِنْكُمْ عَاصِيًا لِلَّهِ لَمْ تَنْفَعُهُ وَلَا يُؤْتِنَا

هر کدام از شما شیعیان مطیع خداوند باشد
ولایت ما برایش مفید خواهد بود و هر که خدا
را نافرمانی کند ولایت ما سودی برایش ندارد.

يَفْقِدُ النَّاسُ إِمَامَهُمْ يَشْهَدُ الْمَوْسِمَ فَيَرَاهُمْ وَكَأَيُّ رَوْيِهِ

(در زمان غیبت) مردم امام خود را گم
می کنند ، آن حضرت در موسم حج حاضر
شده آنها را می بیند اما آنها او را نمی بینند.

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ لِلْعَبْدِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَ كُنْتَ عَالِمًا ؟ فَإِنْ قَالَ نَعَمْ قَالَ لَهُ أَ فَلَاعَمَلْتَ بِمَا عَلِمْتَ وَ إِنْ قَالَ كُنْتُ جَاهِلًا قَالَ لَهُ أَ فَلَاعَلَّمْتَ حَتَّى تَعْمَلَ

خداوند متعال در روز قیامت به بندهاش می فرماید :
بنده من، آیا (به امور لازم دینی خودت) علم داشتی؟ اگر پاسخ دهد آری، می فرماید چرا به آنچه می دانستی عمل نکردی؟ و اگر بگوید نمی دانستم می فرماید: چرا یاد نگرفتی تا عمل کنی؟

لِحَدِيثٍ وَاحِدٍ تَأْخُذُهُ عَنِ صَادِقٍ خَيْرٌ لَكَ مِنَ
الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا

یادگیری یک حدیث از فردی راستگو
برای تو بهتر از تمام دنیاست .

أَغْرَوْهُمْ قَبْلَ أَنْ يَغْرُوكُمْ فَوَاللَّهِ مَا غَزَى قَوْمٌ قَطُّ فِي
عُقْرٍ دَارِهِمْ إِلَّا ذَلُّوا

بر دشمنان بتازید قبل از آنکه آنان بر شما یورش برند
(حتی جنگ فرهنگی) به خدا قسم با هیچ مردمی در
سرزمین خودشان جنگ نشد مگر آنکه به ذلت افتادند

الطَّلَاقَةُ شِيمَةُ الْحُرِّ

گشاده رویی خصلت آزاد مرد است .

الْحَرِصُ لَا يَزِيدُ فِي الرِّزْقِ وَلَكِنْ يَذِلُّ الْقَدْرَ

حرص زدن روزی را زیاد نمی کند ولی قدر
و منزلت را پایین می آورد .

إِبْنِ آدَمَ إِنْ كُنْتَ تُرِيدُ مِنَ الدُّنْيَا مَا يَكْفِيكَ فَإِنَّ أَيْسَرَ مَا فِيهَا يَكْفِيكَ
وَإِنْ كُنْتَ إِنَّمَا تُرِيدُ مَا لَا يَكْفِيكَ فَإِنَّ كُلَّ مَا فِيهَا لَا يَكْفِيكَ

امیرالمؤمنین عليه السلام می فرمود: ای آدمیزاد ،
اگر از دنیا بقدر کفایتت بخواهی اندکی از دنیا
تو را کفایت می کند و اگر بیش از کفایتت
بخواهی همه دنیا هم تو را بس نباشد .

الْعِبَادَةُ مَعَ أَكْلِ الْحَرَامِ كَالْبِنَاءِ عَلَى الرَّمْلِ

عبادت با وجود حرامخواری همچون ساختن
بنایی است بر روی شن .

لَا يَقْدِرُ رَجُلٌ عَلَيَّ حَرَامٍ ثُمَّ يَدَعُهُ لَيْسَ بِهِ إِلَّا مَخَافَةُ اللَّهِ
إِلَّا أَبَدَلَهُ اللَّهُ فِي عَاجِلِ الدُّنْيَا قَبْلَ الْآخِرَةِ مَا هُوَ خَيْرٌ لَهُ

هر کس بتواند کار حرامی انجام دهد ولی آن را فقط
بخاطر ترس از خدا رها کند خداوند پیش از آخرت
و در همین دنیا بهتر از آن را به او عوض دهد .

إِنْ مَلَأْتُمْ بِطُونَكُمْ مِنَ الْحَلَالِ تَوْشِكُونَ
أَنْ تَمْلَأُوهَا مِنَ الْحَرَامِ

اگر شکمهایتان را انباشته از حلال کنید
بعید نیست آن را از حرام هم پر کنید .

أَلْحَا زِمٌ مَنْ تَحَيَّرَ لِحُلَّتِهِ فَإِنَّ الْمَرْءَ يُوزَنُ بِحَلِيلِهِ

دوراندیش کسی است که دوست خوب برگزیند
چرا که آدمی به دوست خود سنجیده می شود .

مَنْ نَظَرَ إِلَى مَا فِي أَيْدِي النَّاسِ طَالَ حُزْبُهُ وَدَامَ أَسْفُهُ

هر که چشمش به مال مردم باشد اندوهش
طولانی و افسوسش دائمی خواهد بود .

رُبَّ شَهْوَةٍ سَاعَةٍ تُورِثُ حُزْنَ طَوِيلًا

چه بسا لذتی کوتاه که اندوهی دراز بر جای
گذارد .

قَوْلُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ فِيهَا شِفَاءٌ مِنْ تِسْعَةِ وَ
تِسْعِينَ دَاءً أَدْنَاهَا الْهَمُّ

ذَكَرَ « لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ » ۹۹ دَرْدَ رَا شِفَا
مِي دَهْدَ كِه كَمْتَرِينَ أَنَهَا ائِدُوهُ اسْت .

إِنَّ الْمَرْءَ يَسْرُهُ دَرَكُ مَا لَمْ يَكُنْ لِيَفُوتَهُ
وَيَسُوءُهُ فَوْتُ مَا لَمْ يَكُنْ لِيُدْرِكَهُ

آدمی از رسیدن به مادیّاتی که نمی توانست
از او فوت شود شاد می گردد و از فوت شدن
آنچه نمی توانست به او برسد اندوهگین .

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ :

مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ رِبْحٌ وَمَنْ غَفَلَ عَنْهَا خَسِرٌ

هر که به حساب نفسش برسد سود می کند
و هر که از خودش غافل شود زیان می کند .

حَسَنٌ خُلُقِكَ يُخَفِّفُ اللَّهُ فِي حِسَابِكَ

اخلاقت را نیکو کن تا خداوند حساب روز
جزاییت را سبک بگیرد .

لِلَّهِ دَرُّ الْحَسَدِ حَيْثُ بَدَأَ بِصَاحِبِهِ فَقَتَلَهُ

آفرین بر حسد که چه عدالت پیشه است !
پیش از همه خود حسود را می کشد .

عَلَيْكُمْ بِإِنْبَاحِ الْحَوَائِجِ بِكَيْمَانِهَا فَإِنَّ
كُلَّ ذِي نِعْمَةٍ مَحْسُودٌ

در بر آوردن نیازهایتان از کتمان کمک بگیرید
چراکه هر صاحب نعمتی مورد حسد واقع می شود.

إِنَّ أَعْظَمَ الْحَسَرَاتِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَسْرَةُ رَجُلٍ كَسَبَ مَالًا فِي غَيْرِ طَاعَةِ اللَّهِ فَوَرَّثَهُ
رَجُلٌ فَأَنْفَقَهُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ فَدَخَلَ بِهِنَّ الْجَنَّةَ وَدَخَلَ الْأَوَّلُ بِهِنَّ النَّارَ

روز قیامت بزرگترین افسوس افسوس مردی است
که مالی را به ناروا گرد آورده به دوزخ رود و آن
مال را برای کسی به ارث گذاشته که در طاعت
خداوند سُبْحَانِ خَرَجَشِ نموده به بهشت رود .

إِنَّ إِحْسَانَكَ إِلَى مَنْ كَادَكَ مِنَ الْأَضْدَادِ وَالْحُسَادِ لِأَغِيظُ عَلَيْهِمْ مِنْ مَوَاقِعِ إِسَاءَتِكَ مِنْهُمْ وَهُوَ دَاعٍ إِلَى صِلَا حِهِم

خوبی کردن تو به دشمنان و بدخواهانت برای آنها سنگین تر از بدی کردن تو به آنهاست و انگیزه‌ای برای اصلاح آنان خواهد بود .

عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

ثَلَاثَةٌ يُذْهِبْنَ النَّسِيَانَ وَ يُحْدِثْنَ الذُّكْرَ
قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ وَالسُّوَاكُ وَالصِّيَامُ

سه چیز فراموشی را برده و حافظه را زیاد
می کند: قرائت قرآن ، مسواک و روزه

الْعِتَابُ مِفْتَاحُ الثَّقَالِ وَالْعِتَابُ خَيْرٌ مِنَ الْحَقْدِ

سرزنش شروع سردی رابطه است ، ولی از
کینه توزی بهتر است .

حَسْبُ ابْنِ آدَمَ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يَحْقِرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ

برای بدی انسان همین بس که
برادرِ مسلمانِ خود را تحقیر کند .

مَنْ يَطْلُبِ الْعِزَّ بِغَيْرِ حَقٍّ يَذِلُّ

هر که از غیر راه حق بدنبال عزت باشد
خوار گردد .

إِنَّ الْحَقَّ ثَقِيلٌ مَرِيءٌ وَإِنَّ الْبَاطِلَ خَفِيفٌ وَبِئْسَ

بدرستیکه حق سنگین است اما گوارا ، و
باطل آسان است اما کشنده .

يَا بُنَيَّ أَصْبِرْ عَلَى الْحَقِّ وَإِنْ كَانَ مُرًّا

فرزندم حق را تحمل کن هر چند تلخ
باشد.

الْحَقُّ لَا يُعْرَفُ بِالرِّجَالِ إِعْرِفِ الْحَقَّ تَعْرِفْ أَهْلَهُ

حق بواسطه اشخاص شناخته نمی شود ، خود
حق را بشناس پیروان آن را خواهی شناخت .

الْحَقُّ أَوْسَعُ الْأَشْيَاءِ فِي التَّوَاصُفِ وَأَضْيَقُهَا فِي التَّنَاصُفِ

دایرهٔ حق گسترده‌ترین چیزها در گفتار و
تنگترین آنها در عمل است .

جَعَلَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ حُقُوقَ عِبَادِهِ مُقَدِّمَةً عَلَى حُقُوقِهِ فَمَنْ قَامَ
بِحُقُوقِ عِبَادِ اللَّهِ كَانَ ذَلِكَ مُؤَدِّيًّا إِلَى الْقِيَامِ بِحُقُوقِ اللَّهِ

خداوند سُبْحَانَ حُقُوقِ بندگان را مقدم بر حُقُوقِ خود
قرار داده و هر که حُقُوقِ بندگان خدا را رعایت کند این
کار او را به رعایت کردن حُقُوقِ خداوند هم برساند .

مَنْ عَظَّمَ دِينَ اللَّهِ عَظَّمَ حَقَّ إِخْوَانِهِ وَ
مَنْ اسْتَخَفَّ بِدِينِهِ اسْتَخَفَّ بِإِخْوَانِهِ

هر که دین خدا را بزرگ شمارد حقوق برادرانش
را هم ارج می‌نهد و هر که دین خدا را خفیف
شمارد به برادرانش نیز اهمیتی نخواهد داد .

يُحْشَرُ الْحَاكِمُونَ وَقَتْلَةُ الْأَنْفُسِ إِلَى جَهَنَّمَ فِي دَرَجَةٍ

محتکران و قاتلان در جهنم در یک درجه
محشور می شوند .

كَلِمَةُ الْحِكْمَةِ يَسْمَعُهَا الْمُؤْمِنُ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَنَةٍ

سخن حکیمانہ‌ای کہ مؤمن می‌شنود از
عبادت یکسال برایش بہتر است .

لَيْسَ الْحَكِيمُ مَنْ لَمْ يَدَارِ مَنْ لَمْ يَجِدْ بَدَأَ مِنْ مَدَارَاتِهِ

آنکه مدارا نکند با کسی که چاره‌ای جز
مدارای با او ندارد حکیم نیست .

إِغْلِبِ الشَّهْوَةَ تَكْمُلْ لَكَ الْحِكْمَةُ

بر خواهشهای نفست غلبه کن ، حکمتت به
کمال می رسد .

إِنْ لَمْ تَكُنْ حَلِيمًا فَتَحَلَّمْ فَإِنَّهُ قَلَّ مَنْ
تَشَبَّهُ بِقَوْمٍ إِلَّا أَوْشَكَ أَنْ يَكُونَ مِنْهُمْ

اگر بردبار نیستی خود را بردبار نشان ده ،
زیرا کمتر کسی است که خود را شبیه گروهی
کند و سرانجام یکی از آنان نشود .

السُّكُوتُ عَلَى الْأَحْمَقِ أَفْضَلُ مِنْ جَوَابِهِ

سکوت در برابر احمق بهتر از جواب
دادن به اوست.

مَنْ أَحْتَجَّتْ إِلَيْهِ هُنْتَ عَلَيْهِ

به هر که محتاج شوی نزدش خوار گردی .

غررالحکم ح ۱۰۷۰۷

مَنْ كَانَ فِي حَاجَةٍ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ كَانَ اللَّهُ
فِي حَاجَتِهِ مَا كَانَ فِي حَاجَةٍ أَخِيهِ

کسی که در پی بر آوردن نیاز برادر مسلمان
خود باشد، تا زمانیکه در این راه است خداوند
هم در پی بر آوردن حاجت او خواهد بود .

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

إِنَّ السَّعِيدَ كُلَّ السَّعِيدِ مَنْ أَحَبَّ عَلِيًّا فِي حَيَاتِهِ وَبَعْدَ مَوْتِهِ وَ
إِنَّ الشَّقِيَّ كُلَّ الشَّقِيِّ مَنْ أَبْغَضَ عَلِيًّا فِي حَيَاتِهِ وَبَعْدَ مَوْتِهِ

خوشبخت ترین مردم کسی است که علی را در زندگی و بعد
از مرگش دوست داشته باشد و بدبخت ترین مردم کسی است
که علی را در زندگی و بعد از مرگش دشمن داشته باشد .

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

أَلَا وَمَنْ أَحَبَّ عَلِيًّا أَحَبَّنِي وَمَنْ أَحَبَّنِي فَقَدْ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَمَنْ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ كَفَاهُ الْجَنَّةَ

که هر که علی را دوست داشته باشد مرا دوست دارد و
هر که مرا دوست داشته باشد خدا از او راضی خواهد بود
و هر که خدا از او راضی باشد با بهشت پاداشش دهد .

لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا حَيَاءَ لَهُ

کسی که حیا ندارد ایمان ندارد .

أَخْدُمُ أَخَاكَ فَإِنْ اسْتَحْدَمَكَ فَلَا وَلا كَرَامَةَ

برادرت را خدمت کن ، اما اگر تو را به
خدمت و بیگاری گرفت نه خدمتی کن و نه
بزرگش شمار .

تَصْفِيَةَ الْعَمَلِ أَشَدُّ مِنْ الْعَمَلِ

خالص کردن عمل سخت‌تر از خود عمل
است .

إِذَا عَمِلْتَ عَمَلًا فَأَعْمَلْ لِلَّهِ خَالِصًا لِأَنَّهُ
لَا يَقْبَلُ مِنْ عِبَادِهِ الْأَعْمَالَ إِلَّا مَا كَانَ خَالِصًا

هر گاه کاری کردی آن را تنها برای خدا
انجام ده ، زیرا او فقط اعمال خالص
بندگانش را قبول می فرماید.

مَا بَلَغَ عَبْدٌ حَقِيقَةَ الْإِخْلَاصِ حَتَّى لَا يُجِيبَ
أَنْ يُحْمَدَ عَلَى شَيْءٍ مِنْ عَمَلٍ لِلَّهِ

بنده به حقیقت اخلاص نمی رسد مگر آنگاه
که دوست نداشته باشد در برابر کاری که
برای خدا انجام داده ستایش شود .

قَلِّبْ الْأَمَانَ تَخْلِصَ لَكَ الْأَعْمَالُ

آرزوهایت را کم کن ، اعمالت خالص
می شود .

مَا أَخْلَصَ عَبْدٌ لِلَّهِ وَعَبَّكَ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا إِلَّا
جَرَتْ يَنَائِيعُ الْحِكْمَةِ مِنْ قَلْبِهِ عَلَى لِسَانِهِ

هیچ بنده‌ای برای خدا چهل بامداد اخلاص
نورزید مگر اینکه چشمه‌های حکمت از
دلش بر زبانش جاری شد .

قَالَ اللَّهُ ﷻ لَأُطَّلِعُ عَلَى قَلْبِ عَبْدٍ فَأَعْلَمَ مِنْهُ حُبَّ الْإِخْلَاصِ
لِطَاعَتِي لَوْجْهِي وَابْتِغَاءِ مَرْضَاتِي إِلَّا تَوَلَّيْتُ تَقْوِيمَهُ وَ سِيَاسَتَهُ

خداوند ﷻ می فرماید: بر دل هیچ بنده‌ای اطلاع پیدا
نمی‌کنم که دوست داشته باشد اعمالش خالصانه
برای اطاعت و کسب رضایت من باشد مگر اینکه
اصلاح و تدبیر او را خودم به عهده می‌گیرم .

لَوْ سَكَتَ الْجَاهِلُ مَا اخْتَلَفَ النَّاسُ

اگر جاهل ساکت می ماند مردم دچار
اختلاف نمی شدند.

لَقَدْ خَلَقَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَلْفَ أَلْفِ عَالَمٍ وَأَلْفَ أَلْفِ آدَمٍ
أَنْتَ فِي آخِرِ تِلْكَ الْعَوَالِمِ وَأَوْلَىكَ الْأَدَمِيِّينَ

خداوند هزار هزار جهان و هزار هزار آدم خلق کرده
که تو در آخرین آن جهانها و آن آدمیان هستی .

مَا مِنْ شَيْءٍ أَثْقَلَ فِي الْمِيزَانِ مِنْ حُسْنِ الْخُلُقِ

در ترازوی عمل چیزی سنگین تر از
خوشخویی نیست.

سُئِلَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ ، فَقَالَ :

أَلْعَفْوُ عَمَّنْ ظَلَمَكَ وَصِلَةُ مَنْ قَطَعَكَ وَإِعْطَاءُ
مَنْ حَرَمَكَ وَقَوْلُ الْحَقِّ وَلَوْ عَلَى نَفْسِكَ

از امام صادق عَلَيْهِ السَّلَامُ درباره مکارم اخلاق سؤال شد،
فرمود: گذشت از کسی که به تو ظلم کرده، ارتباط
با کسی که با تو بریده، عطا به آنکه تو را محروم
ساخته و گفتن حق اگرچه به ضرر خودت باشد.

إِنَّ الْخُلُقَ الْحَسَنَ يَمِثُّ الْخَطِيئَةَ كَمَا تَمِثُّ
السَّمْسُ الْجَلِيدَ

خوشخویی گناه را ذوب می کند همچنانکه
آفتاب یخ را .

إِسْوَاءُ الْخُلُقِ لِيُفْسِدَ الْعَمَلَ كَمَا يُفْسِدُ الْخَلُّ الْعُسْلَ

بدخویی عمل را تباه می کند همچنانکه
سرکه عسل را .

إِنَّ اللَّهَ وَعَنْكَ لَمْ يُحْرَمِ الْخَمْرَ لِاسْمِهَا وَ لَكِنَّهُ حَرَّمَهَا
لِعَاقِبَتِهَا فَمَا كَانَ عَاقِبَتُهُ عَاقِبَةَ الْخَمْرِ فَهُوَ خَمْرٌ

خداوند **عَنْكَ** شراب را بخاطر نامش حرام نکرده بلکه
بخاطر عاقبتش حرام فرموده است و هرچه پیامدهای
شراب را داشته باشد نیز (در حکم) شراب است .

يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لَا أَجْمَعُ عَلَى عَبْدِي خَوْفِينَ وَلَا أَجْمَعُ لَهُ أَمْنِينَ
فَإِذَا أَمِنِي أَخَفْتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَإِذَا خَافَنِي أَمَنْتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

خدای تعالی فرمود: برای بندهام نه دو ترس را
جمع می‌کنم و نه دو امنیت را، اگر در دنیا خود را
از من ایمن بیند در قیامت هراسانش کنم و اگر
در دنیا از من بترسد در قیامت ایمنش گردانم.

مَنْ خَافَ اللَّهَ أَخَافَ اللَّهُ مِنْهُ كُلَّ شَيْءٍ وَ
مَنْ لَمْ يَخَفِ اللَّهَ أَخَافَهُ اللَّهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ

هر که از خدا بترسد خداوند همه چیز را
از او می ترساند و هر که از خدا نترسد
خداوند او را از همه چیز می ترساند.

ما سَلَطَ اللهُ عَلَيِ ابْنِ آدَمَ إِلَّا مَنْ خَافَهُ ابْنُ آدَمَ ، وَ لَوْ
أَنَّ ابْنَ آدَمَ لَمْ يَخَفْ إِلَّا اللهُ مَا سَلَطَ اللهُ عَلَيْهِ غَيْرَهُ

خداوند هیچکس را بر انسان مسلط نمی کند
مگر کسی که انسان از او می ترسد و اگر
آدمی جز از خدا نترسد خداوند جز خودش
کسی را بر او مسلط نمی کند .

لَا وَكَيْلَ ابْنِ آدَمَ إِلَّا إِلَيَّ مَنْ رَجَاهُ وَلَوْ أَنَّ
ابْنَ آدَمَ لَمْ يَرْجُ إِلَّا اللَّهَ مَا وَكَيْلَ إِلَيَّ غَيْرِهِ

فرزند آدم فقط به کسی واگذار می‌شود که
به او امید بسته باشد و اگر به کسی غیر از
خدا امید نمی‌بست به غیر او واگذار نمی‌شد.

إِذَا هَبْتَ أَمْرًا فَفَعَّ فِيهِ فَإِنَّ شِدَّةَ تَوْقِيهِ
أَعْظَمُ مِمَّا تَخَافُ مِنْهُ

هر گاه از کاری ترسیدی خود را در آن
بینداز زیرا ترس از آن کار بزرگتر از خود
آن کار است .

جَمَاعُ الْخَيْرِ فِي الْعَمَلِ بِمَا يَبْقَى وَالْإِسْتِهَانَةُ بِمَا يَفْنَى

عمل کردن به آنچه ماندنی است و کوچک شمردن
آنچه فانی شدنی است مَجْمَع همه خوبیهاست .

أَرْبَعٌ مَنْ أُعْطِيَهُنَّ فَقَدْ أُعْطِيَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ :
بَدَنًا صَابِرًا وَ لِسَانًا ذَاكِرًا وَ قَلْبًا شَاكِرًا وَ زَوْجَةً صَالِحَةً

به هر که چهار چیز داده شود خیر دنیا و
آخرت داده شده : بدن شکیبیا ، زبان گویا به
ذکر پروردگار ، قلب شاکر و همسر شایسته .

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ وَعَبْدٌ خَيْرًا فَقَهَهُ فِي الدِّينِ
وَزَهَّدَهُ فِي الدُّنْيَا وَبَصَّرَهُ بِعُيُوبِ نَفْسِهِ

هر گاه خداوند خیر بنده‌ای را بخواهد او را
دین شناس ، بی اعتنا به دنیا و بینای به عیوب
نفسش می گرداند .

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ مَنْ أَحْبَبَ مَا يُعَجِّلُ

خداوند آن کار خیری را دوست دارد که با تعجیل
انجام شود (نه اینکه بی دلیل عقب انداخته شود).

إِفْعَلُوا الْخَيْرَ وَ لَا تُحَقِّرُوا مِنْهُ شَيْئًا فَإِنَّ
صَغِيرَهُ كَبِيرٌ وَ قَلِيلُهُ كَثِيرٌ

کار خیر را انجام دهید و چیزی از آن را
دست کم مگیرید، زیرا کوچک آن بزرگ
است و کم آن بسیار.

مَرْدَلٌ عَلَى خَيْرٍ فَلَهُ مِثْلُ أُجْرٍ فَأَعْلِيهِ

پاداش کسی که به کار خیری راهنمایی کند
همانند پاداش انجام دهنده آن است .

أَمَرَنِي رَبِّي بِمُدَاوَاةِ النَّاسِ كَمَا أَمَرَنِي بِإِدَاءِ الْفَرَائِضِ

پروردگارم همانگونه که مرا به انجام واجبات
امر کرده به مدارا کردن با مردم نیز امر فرموده .

مَنْ لَمْ يَصْلِحْهُ حَسَنُ الْمُدَارَاةِ أَصْلَحَهُ سُوءُ الْمُكَافَاةِ

کسی که مدارا کردن اصلاحش نکند ،
مکافات کردن اصلاحش کند .

أَدْعُ وَ لَا تَقُلْ إِنَّ الْأَمْرَ قَدْ فُرِعَ مِنْهُ إِنَّ عِنْدَ
اللَّهِ عِنْدَكَ مَنْزِلَةٌ لَا تُنَالُ إِلَّا بِمَسْأَلَةٍ

دعا کن و مگو کار از کار گذشته (و آنچه مقدر شده
همان می شود) همانا نزد خداوند عِنْدَكَ مقام و منزلتی
است که جز با دعا و درخواست بدست نمی آید .

مَنْ تَخَوَّفَ بَلَاءً يُصِيبُهُ فَتَقَدَّمَ فِيهِ بِالِدُعَاءِ
لَمْ يُرِهِ اللَّهُ ذَلِكَ الْبَلَاءَ أَبَدًا

اگر کسی نگران رسیدن بلایی باشد و پیش
از رسیدن آن دعا کند خداوند عز و جل هرگز آن
بلا را به او نرساند.

رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : أَوْحَى اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى إِلَى دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ :

يَا دَاوُدُ اذْكُرْنِي فِي أَيَّامِ سَرَائِكَ كَيْ
أَسْتَجِيبَ فِي أَيَّامِ ضَرَائِكَ

خداوند به داود عليه السلام وحی فرمود : در زمان
خوشی و آسایش به یاد من باش تا در هنگام
گرفتاری و سختی دعایت را اجابت کنم .

إِسْأَلُوا اللَّهَ وَعَنْكَ مَا بَدَأَ لَكُمْ مِنْ حَوَائِجِكُمْ
حَتَّى شِيعَ النَّعْلِ فَإِنَّهُ إِنْ لَمْ ييسره لَمْ ييسر

برای هر حاجتی حتی بند کفشتان دست دعا
بسوی خدای **عَنْكَ** بلند کنید زیرا تا او کاری را
آسان نکند ، آن کار آسان و بر آورده نشود .

أَطِيبُ كَسْبِكَ تُسْتَجَبُ دَعْوَتُكَ فَإِنَّ الرَّجُلَ يَرْفَعُ اللَّقْمَةَ
إِلَى فِيهِ حَرَامًا فَمَا تُسْتَجَابُ لَهُ دَعْوَةٌ أَرْبَعِينَ يَوْمًا

درآمدت را پاک کن تا دعایت مستجاب شود، زیرا به
محض اینکه آدمی لقمه حرام را بسوی دهانش بالا
می برد تا چهل روز هیچ دعایی از او مستجاب نمی شود

إِنَّ كَرَمَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ لَا يَنْقُضُ حِكْمَتَهُ فَلِذَلِكَ
لَا تَقَعُ الْإِجَابَةُ فِي كُلِّ دَعْوَةٍ

كَرَمِ خُداوند سُبْحانِ با حِكمَتِ او تضاد پیدا
نمی کند از این روست که هر دعایی
مستجاب نمی شود .

عَنْ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةِ النِّسَاءِ عَلَيْهَا السَّلَامُ :

مَنْ أَصْعَدَ إِلَى اللَّهِ خَالِصَ عِبَادَتِهِ أَهْبَطَ
اللَّهُ عَنْكَ إِلَيْهِ أَفْضَلَ مَصْلِحَتِهِ

هر که عبادت ناب و خالصانه خود را به درگاه
الهی فرا برد خداوند عَنْكَ بهترین کاری را که
به صلاح اوست برایش فرو می فرستد .

إِيَّاكُمْ وَدَعْوَةَ الْوَالِدِ فَإِنَّهَا أَحَدٌ مِنَ السَّبَبِ

از نفرین پدر بترسید که از شمشیر برنده تر
است .

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى : إِنِّي لَأُعْطِي الْكَافِرَ مَنِيَّتَهُ
حَتَّى لَا يَدْعُونِي فَأَسْمَعَ صَوْتَهُ بُغْضًا لَهُ

خدای تعالی می فرماید: همانا کافر را به
آرزویش می رسانم زیرا از او نفرت دارم و
نمی خواهم مرا بخواند و صدایش را بشنوم .

الْمُؤْمِنُ مِنْ دُعَائِهِ عَلَى ثَلَاثٍ : إِمَّا أَنْ يُدْخِرَ لَهُ وَإِمَّا أَنْ
يُعَجِّلَ لَهُ وَإِمَّا أَنْ يُدْفَعَ عَنْهُ بَلَاءٌ يُرِيدُ أَنْ يُصِيبَهُ

دعای مؤمن از سه حال خارج نیست : یا برایش
ذخیره می گردد ، یا در دنیا بر آورده می شود ، یا
بلایی را که می خواهد به او برسد دفع می کند .

الدُّنْيَا مَلْعُونَةٌ وَمَلْعُونٌ مَا فِيهَا إِلَّا مَنْ ابْتَغَى بِهِ وَجْهَ اللَّهِ

دنیا و آنچه در دنیاست لعنت شده‌اند مگر
آنچه بوسیله آن خشنودی خدا طلب شود .

إِنَّ اللَّهَ وَعَبْدَكَ أَوْحَى إِلَى الدُّنْيَا أَنْ أَتَعِبِي مَنْ
خَدَمَكَ وَاخْدُمِي مَنْ رَفَضَكَ

خداوند **عَبْدَكَ** به دنیا وحی فرمود: هر که تو را
خدمت کند به رنجش افکن و هر که تو را
دور انداخت خدمتش کن .

مَنْ تَعَلَّقَ قَلْبُهُ بِالدُّنْيَا تَعَلَّقَ قَلْبُهُ بِثَلَاثِ خِصَالٍ :
هَمٌّ لَا يَفْنَى وَ أَمَلٌ لَا يُدْرِكُ وَ رَجَاءٌ لَا يُنَالُ

هر که به دنیا دل بندد به سه چیز دل بسته
است : اندوه بی پایان ، آرزوی دست نیافتنی و
امید نارسیدنی

لَا يَتْرُكُ النَّاسُ شَيْئًا مِنْ أَمْرِ دِينِهِمْ لِاسْتِصْلَاحِ
دُنْيَاهُمْ إِلَّا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَا هُوَ أَضْرُّ مِنْهُ

مردم چیزی از امور دینی خود را برای سود دنیایشان
ترک نمی کنند مگر آنکه خداوند کاری برایشان
پیش آورد که زیانش از آن سود بیشتر است .

إِنَّ الدُّنْيَا لَوْ عَدَلَتْ عِنْدَ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى
جَنَاحَ بَعُوضَةٍ لَمَا سَقَى الْكَافِرَ مِنْهَا شَرْبَةً مِنْ مَاءٍ

اگر دنیا نزد خداوند **عَزَّ وَجَلَّ** به اندازه بال
پشه‌ای ارزش داشت جرعه‌ای آب از آن
به کافر نمی‌نوشاند .

إِنَّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ . . . بِمَنْزِلَةِ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا شِ

يْنَهُمَا كَمَا قَرَّبَ مِنْ وَاحِدٍ بَعْدَ مِنَ الْآخِرِ وَهُمَا بَعْدُ ضَرَّتَانِ

دنیا و آخرت به منزله مشرق و مغرب هستند
و کسی که میان آن دو راه می پیماید هر اندازه
به یکی نزدیک شود از دیگری دور می شود .

آخِرُ نَبِيِّ عليه السلام يَدْخُلُ الْجَنَّةَ سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ عليه السلام
وَ ذَلِكَ لِمَا أُعْطِيَ فِي الدُّنْيَا

سليمان بن داود عليه السلام به سبب بهره‌ای که از
دنیا داشت آخرین پیامبری است که وارد
بهشت می‌شود.

مَنْ دَخَلَ فِي هَذَا الدِّينِ بِالرُّجَالِ أُخْرِجَهُ مِنْهُ الرُّجَالُ وَ
مَنْ دَخَلَ فِيهِ بِالْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ زَالَتِ الْجِبَالُ قَبْلَ أَنْ يَزُولَ

هر که از طریق (مبذوب شدن به شخصیت) افراد وارد
این دین شود بواسطه همانها از دین خارج می شود، و
هر که از طریق کتاب خدا و سنت وارد این دین شود
کوهها بجنبند ولی او (در عقیده خود) نجنبند .

كثرة الدين تُصير الصادق كاذباً والمنجز مُخلفاً

بدهکاری زیاد راستگو را دروغگو و
خوش قول را بدقول می کند .

مَنْ يَمُطِلْ عَلَى ذِي حَقٍّ حَقَّهُ وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَى آدَاءِ حَقِّهِ فَعَلَيْهِ

كُلَّ يَوْمٍ خَطِيئَةٌ عَشْرًا

هر که بتواند حق مردم را بپردازد و تعلل کند هر روز
که می‌گذرد گناه باجگیر برایش نوشته می‌شود .

مَا مِنْ سَاعَةٍ تَمُرُّ بِابْنِ آدَمَ لَمْ يُذَكَّرِ اللَّهُ فِيهَا
إِلَّا حَسِرَ عَلَيْهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ

هر لحظه که بر فرزند آدم بگذرد و او در آن
لحظه به یاد خدا نباشد روز قیامت حسرتش
را خواهد خورد.

قَالَ مُوسَى: يَا رَبِّ إِنِّي أَكُونُ فِي حَالٍ أَجِلُّكَ أَنْ أَدُكَّرَكَ

فِيهَا ، قَالَ: يَا مُوسَى اذْكُرْنِي عَلَى كُلِّ حَالٍ

موسی به خداوند عرضه داشت: پروردگارا (گاه) من در حالی هستم که شأن تو را بالاتر از آن می دانم که یادت کنم ، خداوند فرمود: ای موسی مرا در همه حال یاد کن.

مَنْ عَمَرَ قَلْبَهُ بِدَوَامِ الذِّكْرِ حَسُنَتْ أَعْمَالُهُ فِي السِّرِّ وَالْجَهْرِ

کسی که قلبش را با ذکر مداوم آباد کند
اعمالش در نهان و آشکار نیکو خواهد شد .

أصلُ صلاح القلبِ اشغالهُ بِذِكْرِ اللَّهِ

ریشهٔ صلاح و پاکی دل ، اشتغالش به ذکر
خداست.

الدُّكْرُ مِفْتَاحُ الْأُنْسِ

يَادْخُدَا ، كَلِيدِ أَنْسِ (بَا أَوْ) اسْتِ .

إِذَا رَأَيْتَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ يُؤْنِسُكَ بِذِكْرِهِ فَقَدْ أَحَبَّكَ ، إِذَا
رَأَيْتَ اللَّهَ يُؤْنِسُكَ بِخَلْقِهِ وَ يُوحِشُكَ مِنْ ذِكْرِهِ فَقَدْ أَبْغَضَكَ

هر گاه دیدی خداوند سُبْحان تو را انیس یاد خود
کرده بی گمان دوستت دارد و هر گاه دیدی تو را
انیس خلق گردانده و از یاد خویش دلگیرت
می کند بی گمان تو را ناخوش دارد .

الْتَّقَلُّ وَلَا التَّذَلُّ

بِهَ اَنْدَك بَسْنَدَه كَنِيْد وَ تَنْ بَه ذَلَّتْ نَدَهِيْد .

النَّاسُ مِنْ خَوْفِ الدُّلِّ مَعْجَلُوا الدُّلِّ

مردم از ترس دُلت ، به سوی دُلت می شتابند .

عَجِبْتُ لِأَقْوَامٍ يَحْتَمُونَ الطَّعَامَ مَخَافَةَ الْأَدَى
كَيْفَ لَا يَحْتَمُونَ الذُّنُوبَ مَخَافَةَ النَّارِ

در شگفتی از مردمی که از غذا پرهیز می کنند مبادا
به سلامتیشان آسیب برساند ، چگونه از گناهان که
آنان را به آتش می افکند پرهیز نمی کنند !؟

يَا عَلِيُّ لِكُلِّ ذَنْبٍ تَوْبَةٌ إِلَّا سُوءَ الْخُلُقِ فَإِنَّ
صَاحِبَهُ كُلَّمَا خَرَجَ مِنْ ذَنْبٍ دَخَلَ فِي ذَنْبٍ

هر گناهی توبه دارد مگر بداخلاقی ، چرا که
آدم بداخلاق از هر گناهی بیرون می آید به
گناه دیگری می افتد .

لَا تَنْظُرُوا إِلَى صِغَرِ الذَّنْبِ وَلَكِنْ انظُرُوا إِلَى مَنْ
اجْتَرَأْتُمْ

به کوچکی گناه نگاه نکنید بلکه ببینید به
چه کسی گستاخی کرده‌اید .

الْصَّغَائِرُ مِنَ الذُّنُوبِ طُرُقٌ إِلَى الْكِبَائِرِ وَ مَنْ
لَمْ يَخَفِ اللَّهَ فِي الْقَلِيلِ لَمْ يَخَفْهُ فِي الْكَثِيرِ

گناهان کوچک راهی بسوی گناهان بزرگ
هستند و هر که در گناه اندک از خدا ترسد در
گناه بسیار هم از او ترسی نخواهد داشت .

وَاللَّهُ لَا يُلِحُّ عَبْدٌ مُؤْمِنٌ عَلَى اللَّهِ وَعَبْدٌ فِي
حَاجَتِهِ إِلَّا قَضَاهَا لَهُ

به خدا سوگند هیچ بنده مؤمنی در حاجت
خود به خداوند اصرار نرزد مگر آنکه
حاجتش را بر آورد .